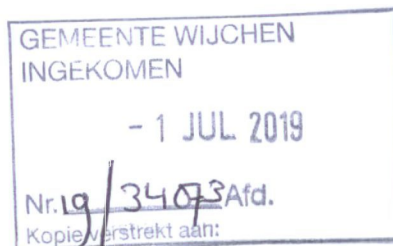

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Datum **26 JUNI 2019**
Betreft Brief gemeenten terughoudendheid in contact met de
tabaksindustrie

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
T (070)-3406994
M (31)-611957404
im.zweep@minvws.nl

Kenmerk
1533923-190936-VGP

Bijlage(n)
1

Geachte heer/mevrouw,

Op 10 november 2015 heeft u van mijn voorganger een brief ontvangen over artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging, (hierna: WHO-Kaderverdrag). Dit verdrag, dat de Staat en zijn organen bindt, biedt een kader voor maatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging. Artikel 5.3 van dit verdrag is een belangrijk artikel omdat dit artikel het belang van terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie onderstreept.

Op 5 september 2018 heb ik de Tweede Kamer toegezegd om overheden nogmaals op het belang van terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie te wijzen.¹ Met deze brief wil ik u graag herinneren aan de betekenis van artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag. Daarom verzoek ik u kennis te nemen van het Protocol, waarin de wijze van omgang met de tabaksindustrie wordt beschreven en die als bijlage met deze brief is meegestuurd.

Informatie over artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag

In het Protocol wordt artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag zo uitgelegd dat niet-noodzakelijk contact met de tabaksindustrie niet toegestaan is. Contact met de tabaksindustrie mag alleen plaatsvinden als het gaat over uitvoeringstechnische kwesties. In uw geval betekent dit dat een overleg met de tabaksindustrie alleen mag plaatsvinden, voor zover dit op generlei wijze invloed heeft op de gemeentelijke beleidsplannen op het gebied van tabaksontmoediging. Uitgangspunt daarbij is dat verslagen van overleg met de tabaksindustrie over uitvoeringstechnische kwesties openbaar worden gemaakt. Ook wordt u opgeroepen andere schriftelijke documenten waaruit contact met de industrie blijkt openbaar te maken (voor zover de wet niet aan openbaarmaking in de weg staat).

Lobbytechnieken

Contact bestaat niet enkel uit reacties op uitvoeringstechnische kwesties. Zo kunnen vertegenwoordigers van de tabaksindustrie ambtenaren benaderen via e-

¹ Kamerstukken II, 2017/18, Aanhangsel van de Handelingen, nr. 3097.

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

mail, telefoon of tijdens bijeenkomsten. Ook is samenwerken met de tabakslobby in strijd met artikel 5.3 WHO-Kaderverdrag, wanneer het gaat over publiekscampagnes tegen het roken, publieke evenementen of activiteiten die onder de noemer van maatschappelijk verantwoord ondernemen worden ontplooid. Zelfs het creëren van aantrekkelijke rookzones op strategische plekken kan roken aanmoedigen. Ik vraag u daarom extra alert op deze lobbytechnieken te zijn.

Kenmerk
1533923-190936-VGP

Schadelijkheid van roken

Tabaksontmoediging is van evident belang. Jaarlijks sterven in Nederland ongeveer 20.000 mensen door roken en enkele duizenden door meerroken.² Roken is een belangrijke risicofactor voor kanker en veroorzaakt andere ziekten, waaronder hart- en vaatziekten, luchtwegziekten, diabetes, long-, tandvlees- en gewrichtsontstekingen. De verslavende stof is nicotine. Daarom is stoppen met roken zo moeilijk. De regering wil met een breed pakket van maatregelen, in de vorm van wet- en regelgeving en samenwerkingsafspraken, bewerkstelligen dat alle rokers (jong en oud) stoppen met roken, gestopt blijven en dat meerroken door jong en oud wordt voorkomen. In dat kader is op 23 november 2018 met verschillende partijen het Nationaal Preventieakkoord gesloten³. Hierin is onder andere afgesproken dat in 2040 een rookvrije generatie wordt gerealiseerd, waarbij geen enkele jongere meer start met roken. Ik roep u ook op om aan te sluiten bij de ambitie van dit akkoord en tot een lokale aanpak te komen. Terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie sluit hierbij aan. U wordt verzocht de informatie uit deze brief en de bijlage te communiceren aan uw ambtenaren, uitvoeringsorganen en de gemeenteraad. Mocht u vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie van het ministerie van VWS. De contactgegevens vindt u rechts bovenaan de brief.

Hoogachtend,

de staatssecretaris van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

Paul Blokhuis

² Onderzoeks- en adviesrapportage m.b.t. de uitvoering van 'Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (FCTC)' in Nederland, Oude Gracht Groepstop, Juni 2015.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/documenten/convenanten/2018/11/23/nationaal-preventieakkoord>.

Protocol over de wijze van omgang met de tabaksindustrie

- Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging luidt als volgt:
"Bij de vaststelling en uitvoering van hun volksgezondheidsbeleid met betrekking tot tabaksontmoediging, nemen Partijen, in overeenstemming met het nationaal recht, maatregelen om dit beleid te beschermen tegen commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie."¹

Algemene uitgangspunten:

1. *Wat is het doel van dit protocol?*
Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bindt de Staat en al zijn organen. Dat betekent dat alle overheden, zowel decentrale, ministeries als uitvoeringsorganen zich aan dit verdrag moeten houden. Dit protocol wil daarom voor alle overheden duidelijk maken wat artikel 5.3 inhoudt en geeft een idee hoe overheden zelf invulling kunnen geven aan dit artikel met het oog op hun werkzaamheden.
2. *Waarom anders omgaan met de tabaksindustrie?*
Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bepaalt dat overheden bij vaststelling en uitvoering van hun beleid zich niet laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie.
3. *Wie is de tabaksindustrie?*
De tabaksindustrie bestaat uit de producenten, distributeurs en importeurs van tabaksproducten. Onder tabaksindustrie worden ook verstaan organisaties en personen indien en voor zover zij de tabaksindustrie vertegenwoordigen of als lobbyist voor de tabaksindustrie optreden.
4. *Aansluiten bij bestaande gedragscodes*
Sinds 2006 moet elke overheid een integriteitsbeleid voeren volgens de Ambtenarenwet. De huidige integriteitscodes van overheden geven al invulling aan hoe zich te gedragen tegenover allerlei aspecten, waaronder de invloeden van de industrie. In aansluiting op de huidige gedragscodes, worden overheden geadviseerd een specifieke passage toe te voegen over contact met de tabaksindustrie met de volgende strekking:

"Integriteit gaat ook over het dienen van het algemeen belang, en burgers en externe partijen moeten erop kunnen vertrouwen dat de overheid niet bevooroordeeld of partijdig is en dat beslissingen op objectieve gronden worden genomen. Om dit te bevorderen kunnen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt over de omgang met lobbyisten. Zo heeft de overheid de specifieke afspraak gemaakt inzake tabaksontmoediging dat overheden bij vaststelling en uitvoering van hun beleid zich niet te laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie. Binnen de professionele verantwoordelijkheid van onze organisatie valt dus ook terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie. Dit is van belang om te voorkomen dat contact met de tabaksindustrie kan leiden tot maatregelen die (in)direct kunnen aanzetten tot roken".

¹ https://wetten.overheid.nl/BWBV0001706/2005-04-27#Verdrag_5.3

Article 5.3: In setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law.

5. *Terughoudendheid in contact met de tabaksindustrie*

Op grond van artikel 5.3 dienen overheden terughoudend te zijn met contacten met de tabaksindustrie om te voorkomen dat de tabaksindustrie invloed kan uitoefenen op het beleid. Daarom dienen contacten met de tabaksindustrie te worden beperkt tot uitvoeringstechnische kwesties.

6. *Transparantie*

Indien contact tussen de overheid en de tabaksindustrie plaatsvindt, staat transparantie voorop. Dit betekent dat verslagen van toegestaan overleg met de tabaksindustrie openbaar worden gemaakt op de website van de betrokken overheid. Hierbij adviseren we overheden om hetzelfde te doen met andere schriftelijke documenten, zoals e-mails en correspondentie met de tabaksindustrie (met inachtneming van de Wet openbaarheid van bestuur).

7. *Naleving is verantwoordelijkheid van alle overheden*

Artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bindt de gehele Staat en al zijn organen. Dit betekent dat elke overheid zelf verantwoordelijk is voor de naleving van dit artikel.
